

EFTA JÄRELEVALVEAMETI OTSUS

nr 442/12/COL,

29. november 2012,

ärakuulamise eest vastutava ametniku ülesannete ja pädevuse kohta teatavates konkurentsimenetlustes

EFTA JÄRELEVALVEAMET,

VÖTTES ARVESSE Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (edaspidi „EMP leping“), eriti selle artiklit 55,

VÖTTES ARVESSE järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitlevat EFTA riikide vahelist lepingut (edaspidi „järelevalve- ja kohtuleping“), eriti selle artikleid 13 ja 14 ning protokoll nr 4,

VÖTTES ARVESSE EFTA järelevalveameti (edaspidi „järelevalveamet“) kodukorra artiklit 15

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt EMP lepinguga konkurentsioiguse jõustamiseks ette nähtud süsteemile uurib järelevalveamet juhtumeid ja teeb nende kohta haldusotsuseid, mis kuuluvad EFTA kohtu teostatava kohtuliku kontrolli alla.
- (2) Järelevalveamet peab konkurentsimenetlusi läbi viima õiglaselt, erapooletult ja objektiivselt ning tagama asjaomaste isikute menetlusõiguste austamise vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatükile (EMP lepingu artiklites 53 ja 54 sätestatud konkurentseeskirjade rakendamine), järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatükile (EMP lepingu artiklite 53 ja 54 kohased menetluste teostamise eeskirjad järelevalveametis), järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 IV peatükile (eeskirjad kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle) ning järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 V peatükile (millega rakendatakse IV peatükki kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle) ning samuti kooskõlas EFTA kohtu ja Euroopa Liidu Kohtu asjakohase kohtupraktikaga. Eelkõige on asjaomaste isikute õigus olla ära kuulatud Euroopa inimõiguste konventsiooni kohane põhiõigus⁽¹⁾.
- (3) Asjaomaste isikute, muude järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 V peatüki artikli 11 punktis b nimetatud asjaomaste osaliste (edaspidi „muud asjaomased osalised“), järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artikli 7 lõikes 2 nimetatud kaebuse esitajate (edaspidi „kaebuse esitajad“) ning muude kui järelevalve-

ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatüki artiklites 5 ja 11 nimetatud isikute ja kolmandate isikute järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 V peatüki artikli 11 tähenduses (edaspidi „kolmandad isikud“) menetlusõiguste tõhusa kasutamise tagamiseks konkurentsimenetlustes tuleks vastutus selliste õiguste järgimise kaitsmise eest usaldada sõltumatule isikule, kellel on kogemusi konkurentsiküsimustes ning kes on piisavalt usaldusväärne nende menetluste objektiivsuse, läbipaistvuse ja tulemuslikkuse tagamiseks.

- (4) Järelevalveameti 30. oktoobri 2002. aasta otsusega nr 177/02/COL kehtestati ärakuulamise eest vastutavate ametnike pädevus teatavates konkurentsimenetlustes. Otsus nr 177/02/COL vaadati läbi 17. detsembri 2008. aasta otsusega 792/08/COL, mille alusel delegeeriti teatavad pädevused konkurentsi valdkonnas ärakuulamise eest vastutavatele isikutele. EMP konkurentsioiguse arenguid silmas pidades on ärakuulamise eest vastutava ametniku rolli vaja selgitada ja täiendavalt tugevdada ning kohandada ärakuulamise eest vastutava ametniku pädevust.
- (5) Ärakuulamise eest vastutava ametniku ametikoha panust on üldiselt peetud järelevalveameti konkurentsimenetlustes oluliseks, võttes arvesse sõltumatust ja teadmisi, mida ärakuulamise eest vastutav ametnik on nende raames üles näidanud. Selleks et tagada ärakuulamise eest vastutava ametniku sõltumatus konkurentsi ja riigiabi direktoraadi suhtes edaspidigi, peaks tema ametikoht olema halduslikus plaanis loodud selle kolleegiumi liikme juurde, kes vastutab konkreetset konkurentsi eest.
- (6) Järelevalveamet võib vajaduse korral ametisse nimetada ühe ärakuulamise eest vastutava ametniku või mitu ärakuulamise eest vastutavat ametnikku. Kui ärakuulamise eest vastutav ametnik täheldab huvide konflikti oma ametiülesannete täitmisel, peaks ta lõpetama juhtumiga tegelemise. Kui ärakuulamise eest vastutav ametnik ei saa oma ülesandeid täita, peaks seda tegema teine ärakuulamise eest vastutav ametnik.
- (7) Ärakuulamise eest vastutav ametnik peaks toimima sõltumatu vahekohtunikuna, kes püüab lahendada asjaomaste isikute, muude asjaomaste osaliste, kaebuse esitajate või huvitatud kolmandate isikute menetlusõiguste tõhusat kasutamist mõjutavaid küsimusi, kui neid ei olnud võimalik lahendada nende järelevalveameti direktoraadiga toimunud eelnevate kontaktide kaudu, kes vastutavad selliste konkurentsimenetluste läbiviimise eest ja kes peavad neid menetlusõigusi austama.

⁽¹⁾ Vt nt 18. aprilli 2012. aasta otsus kohtuasjas E-15/10 – Posten Norge AS versus EFTA järelevalveamet, seni avaldamata, punktid 85–92.

- (8) Konkurentsimenetluses ärakuulamise eest vastutava ametniku pädevus tuleks sõnastada selliselt, et oleks tagatud menetlusõiguste, eelkõige õiguse olla ära kuulatud tõhus kasutamine EMP lepingu artiklite 53, 54 ja 57 kohaste järelevalveameti menetluste ajal.
- (9) Selle rolli tugevdamiseks tuleks ärakuulamise eest vastutavale ametnikule anda ülesanne kaitsta ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste menetlusõiguste tõhusat kasutamist seoses järelevalveameti uurimisvolitustega, mis tulenevad järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatükist, samuti vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 IV peatüki artiklile 14, millega antakse järelevalveametile volitused määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele rahatrahve. Ärakuulamise eest vastutavale ametnikule tuleks anda kõnealusel uurimisetapis eriuülesanded seoses taotlustega tagada advokaadi ja kliendi teabevahetuse konfidentsiaalsus, õigusega mitte anda ütlusi iseenda vastu, järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artikli 18 lõike 3 kohastele teabe taotlemise otsustele vastamise tähtaegadega ning seoses järelevalveameti uurimismeetme rakendamise objektiks olevate ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste õigusega saada järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki kohaselt teavet oma menetlusliku seisundi kohta, nimelt selle kohta, kas nende suhtes viiakse läbi uurimist, ning kui see on nii, siis kõnealuse uurimise sisu ja eesmärgi kohta. Hinnates taotlusi seoses õigusega mitte anda ütlusi iseenda vastu, võib ärakuulamise eest vastutav ametnik kaaluda, kas ettevõtjate taotlused kaitse saamiseks on selgelt alusetud ja esitatud üksnes viivitustaktika kasutamiseks.
- (10) Ärakuulamise eest vastutaval ametnikul peaks olema võimalik hõlbustada selliste taotluste rahuldamist, mille kohaselt on dokument kutsesaladusega kaitstud. Sel eesmärgil lubatakse ärakuulamise eest vastutaval ametnikul taotluse esitanud ettevõtja või ettevõtjate ühenduse nõusolekul asjaomase dokumendiga tutvuda ning anda asjakohaseid soovitusi, viidates kohaldatavale EFTA kohtu ja Euroopa Liidu Kohtu praktikale.
- (11) Ärakuulamise eest vastutav ametnik peaks otsustama, kas kolmandatel isikutel on piisav huvi, et olla ära kuulatud. Tarbijahendusi, kes esitavad taotluse olla ära kuulatud, tuleks üldjuhul käsitleda piisavat huvi omavatenä, kui menetlus käsitleb lõpptarbijatele kasutamiseks mõeldud tooteid ja teenuseid või tooteid ja teenuseid, mis on selliste toodete või teenuste otsene sisend.
- (12) Ärakuulamise eest vastutav ametnik peaks otsustama, kas lubada kaebuse esitajad ja huvitatud isikud suulisele ärakuulamisele, võttes arvesse nende võimalikku panust juhtumi asjakohaste faktide selgitamiseks.
- (13) Asjaomaste isikute õigus olla ära kuulatud enne nende huve kahjustava lõpliku otsuse tegemist on tagatud nende õigusega vastata kirjalikult järelevalveameti esialgsetele seisukohtadele, mis on esitatud vastuväidetes, ning nende õigusega esitada oma argumentid vastava taotluse korral suulisel ärakuulamisel. Nende õiguste tõhusaks kasutamiseks on isikutel, kellele vastuväited on adresseeritud, õigus saada juurdepääs järelevalveameti uurimistoi- mikule.
- (14) Selleks et kaitsta nende isikute kaitseõiguste tõhusat kasutamist, kellele vastuväited on adresseeritud, peaks ärakuulamise eest vastutav ametnik vastutama selle eest, et lahendatakse toimikule juurdepääsu või ärisaladuste ja muu konfidentsiaalse teabe kaitsemist käsitlevad vaidlused kõnealuste isikute ja järelevalveameti konkurentsi ja riigiabi direktoraadi vahel. Erandjuhtudel võib ärakuulamise eest vastutav ametnik kuni toimikule juurdepääsu käsitleva vaidluse lahendamiseni peatada selle tähtaja arvestamise, mille jooksul peaks vastuväidete adressaat nendele vastuväidetele vastama, kui adressaadil ei ole võimalik ettenähtud tähtaja jooksul vastata ning tähtaja pikendamine ei oleks sel hetkel asjakohane lahendus.
- (15) Selleks et kaitsta menetlusõiguste tõhusat kasutamist, austades samal ajal õigustatud huvi tagada andmete konfidentsiaalsus, peaks ärakuulamise eest vastutaval ametnikul olema vajaduse korral võimalik anda korraldus konkreetsete meetmete võtmiseks seoses järelevalveameti toimikule juurdepääsuga. Eelkõige peaks ärakuulamise eest vastutaval ametnikul olema õigus otsustada, et toimiku osad tehakse juurdepääsu taotlevale isikule kättesaadavaks piiratud viisil, näiteks piirates juurdepääsuõigusega isikute arvu või isikute ringi ning juurdepääsetava teabe kasutamist.
- (16) Ärakuulamise eest vastutav ametnik peaks vastutama otsuste tegemise eest, mis käsitlevad vastuväidetele, täiendavatele vastuväidetele või asjaolusid käsitlevale kirjale vastamiseks ettenähtud tähtaegade pikendamist või selliste tähtaegade pikendamist, mille jooksul võivad esitada märkusi muud asjaomased osalised, kaebuse esitajad või huvitatud isikud, kui mis tahes selliste isikute ning konkurentsi ja riigiabi direktoraadi vahel esinevad erimeelsused.
- (17) Ärakuulamise eest vastutav ametnik peaks edendama suulise ärakuulamise tulemuslikkust, võttes muu hulgas kõik asjakohased ettevalmistavad meetmed, sealhulgas saates piisavalt aegsasti enne ärakuulamist laiali osalejate esialgse nimekirja ja esialgse päevakorra.

(18) Suuline ärakuulamine võimaldab isikul, kellele järelevalveamet on vastuväited adresseerinud, ja muudel asjaomastel osalistel kasutada oma õigust olla ära kuulatud ka sellega, et nad saavad suuliselt esitada oma argumendid järelevalveametile, keda peaksid esindama konkurentsi ja riigiabi direktoraat ning muud direktoraadid, kes osalevad järelevalveameti tehtava otsuse edasises ettevalmistamises. See peaks andma täiendava võimaluse tagada, et kõiki asjakohaseid fakte – nii asjaomaste isikute jaoks soodsaid kui ka ebasoodsaid fakte, sealhulgas väidetava rikkumise raskusastme ja kestusega seonduvaid faktilisi asjaolusid – selgitatakse nii palju kui võimalik. Suuline ärakuulamine peaks võimaldama isikul esitada oma argumendid ka nende küsimuste kohta, mis võivad olla olulised võimalike rahatrahvide määramisel.

(19) Suulise ärakuulamise tulemuslikkuse tagamiseks võib ärakuulamise eest vastutav ametnik lubada isikul, kellele vastuväited on adresseeritud, muudel asjaomastel isikul, kaebuse esitajatel, teistel ärakuulamisele kutsutud isikul, järelevalveameti direktoraatidel, Euroopa Komisjonil ja EMP riikide ametiasutustel esitada ärakuulamise ajal küsimusi. Selleks et kõik osalejad saaksid end vabalt väljendada, ei tohiks suuline ärakuulamine olla avalik. Sellepärast tuleks suulisel ärakuulamisel avaldatud teavet kasutada ainult EMP lepingu artiklite 53 ja/või 54 kohaldamisega seotud kohtu- ja/või haldusmenetluse otstarbel. Kui see on põhjendatud ärisaladuste ja muu konfidentsiaalse teabe kaitsmise eesmärgil, peaks ärakuulamise eest vastutaval ametnikul olema võimalik isikuid ära kuulata kinnisel istungil.

(20) Menetluse osalistel, kes teevad ettepaneku kohustuste võtmiseks vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokollile nr 4 II peatüki artiklile 9, ning isikul, kes osalevad kartellijuhtumitega seotud kokkuleppemenetlustes vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokollile nr 4 III peatüki artiklile 10a, peaks olema võimalik pöörduda ärakuulamise eest vastutava ametniku poole seoses oma menetlusõiguste tõhusa kasutamisega.

(21) Ärakuulamise eest vastutav ametnik peaks andma aru selle kohta, kuidas austatakse menetlusõiguste tõhusat kasutamist kogu konkurentsimenetluse jooksul. Peale selle ja lisaks tema aruandmisfunktsioonile peaks ärakuulamise eest vastutaval ametnikul olema õigus esitada tähelepanekuid menetluse edasise arengu ja objektiivsuse kohta ning seeläbi aidata kaasa selle tagamisele, et konkurentsimenetlus toimub kõigi asjakohaste faktide usaldusväärse hindamise alusel.

(22) 30. oktoobri 2002. aasta otsus nr 177/02/COL ja 17. detsembri 2008. aasta otsus nr 792/08/COL tuleks kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

1. PEATÜKK

ÄRAKUULAMISE EEST VASTUTAVA AMETNIKU ROLL, AMETISSE NIMETAMINE JA ÜLESANDED

Artikkel 1

Ärakuulamise eest vastutav ametnik

1. Konkurentsimenetluse jaoks nimetatakse ametisse üks ärakuulamise eest vastutav ametnik või mitu ärakuulamise eest vastutavat ametnikku, kelle pädevus ja ülesanded on sätestatud käesolevas otsuses.

2. Ärakuulamise eest vastutav ametnik kaitseb menetlusõiguste tõhusat kasutamist EMP lepingu artiklite 53, 54 ja 57 rakendamise eesmärgil järelevalveametis läbiviidavates konkurentsimenetlustes (edaspidi „konkurentsimenetlus“).

Artikkel 2

Ametisse nimetamine, tööülesannete täitmise lõpetamine ja asendamine

1. Järelevalveamet nimetab ametisse ärakuulamise eest vastutava(d) ametniku(d). Teade ametisse nimetamise kohta avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja selle EMP kaasandes. Ärakuulamise eest vastutava ametniku tööülesannete täitmise katkestamine, lõpetamine või ametniku üleviimine toimub järelevalveameti põhjendatud otsuse alusel. Otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja selle EMP kaasandes.

2. Ärakuulamise eest vastutava ametniku ametikoht luuakse halduseesmärkidel selle järelevalveameti liikme juurde, kes vastutab konkreetselt konkurentsiküsimuste eest (edaspidi „pädev kolleegiumi liige“).

3. Kui ärakuulamise eest vastutav ametnik ei saa oma ülesandeid täita, asendab teda teine ärakuulamise eest vastutav ametnik. Kui ükski ärakuulamise eest vastutav ametnik ei saa oma ülesandeid täita, määrab pädev kolleegiumi liige, olles vajaduse korral pidanud nõu ärakuulamise eest vastutava ametnikuga, ärakuulamise eest vastutava ametniku kohustuste täitmiseks teise pädeva järelevalveameti ametniku, kes ei ole asjaomase juhtumiga seotud.

4. Tegelikult või võimaliku huvide konflikti puhul hoidub ärakuulamise eest vastutav ametnik juhtumi kohta otsuse tegemisest. Kohaldatakse lõiget 3.

Artikkel 3

Tegevuspõhimõtted

1. Oma ülesannete täitmisel tegutseb ärakuulamise eest vastutav ametnik sõltumatult.

2. Oma ülesannete täitmisel võtab ärakuulamise eest vastutav ametnik arvesse vajadust konkurentsieeskirjade tõhusa rakendamise järele kooskõlas EMP kehtivate õigusaktide ning EFTA kohtu ja Euroopa Liidu Kohtu kehtestatud põhimõtetega ⁽¹⁾.

3. Oma ülesannete täitmisel on ärakuulamise eest vastutaval ametnikul juurdepääs konkurentsimenetlusega seotud mis tahes toimikutele.

4. Konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktor hoiab ärakuulamise eest vastutavat ametnikku menetluse käiguga kursis.

5. Ärakuulamise eest vastutav ametnik võib esitada pädevale kolleegiumi liikmele tähelepanekuid mis tahes küsimuses, mis on seotud järelevalveameti konkurentsimenetlusega.

6. Kui ärakuulamise eest vastutav ametnik esitab pädevale kolleegiumi liikmele põhjendatud soovitusi või teeb otsuseid käesoleva otsuse kohaselt, esitab ärakuulamise eest vastutav ametnik nende dokumentide koopia konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktorile ning järelevalveameti õigus- ja välisasjade direktoraadile.

7. Kõik küsimused, mis käsitlevad asjaomaste isikute, muude järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 V peatüki artikli 11 punktis b nimetatud asjaomaste osaliste (edaspidi „muud asjaomased osalised“), järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artikli 7 lõikes 2 nimetatud kaebuse esitajate (edaspidi „kaebuse esitajad“) ning sellises menetluses osalevate käesoleva otsuse artikli 5 tähenduses huvitatud kolmandate isikute menetlusõiguste tõhusat kasutamist, esitavad need isikud kõigepealt konkurentsi ja riigiabi direktoraadile. Kui küsimust ei lahendata, võib selle edastada ärakuulamise eest vastutavale ametnikule sõltumatuks läbivaatamiseks. Sellise meetmega seotud taotlused, mille suhtes kohaldatakse tähtaega, tuleb esitada piisavalt aegsasti algselt määratud tähtaja jooksul.

2. PEATÜKK

UURIMINE

Artikkel 4

Menetlusõigused uurimisetapis

1. Ärakuulamise eest vastutav ametnik kaitseb nende menetlusõiguste tõhusat kasutamist, mis on seotud järelevalve- ja

⁽¹⁾ EMP lepingu artiklis 6 on sätestatud: „piiramata pretsedendiõiguse arengut tulevikus, tuleb asjaomase lepingu sätteid, niivõrd kui need on sisult samased Euroopa Ühenduse asutamislepingu ja ESTÜ asutamislepingu ning nende lepingute rakendamiseks vastuvõetud õigusaktide vastavate eeskirjadega, nende rakendamisel ja kohaldamisel tõlgendada kooskõlas Euroopa Kohtu asjaomaste otsustega, mis on tehtud enne EMP lepingu allakirjutamist“. Pärast EMP lepingu allkirjastamist tehtud asjaomaste otsuste kohta tuleneb järelevalve- ja kohtulepingu artikli 3 lõikest 2, et EFTA järelevalveamet ja EFTA kohus võtavad arvesse sellistes otsustes kehtestatud põhimõtteid.

kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki V osa kohaste järelevalveameti uurimisvolituste kasutamise ja menetlustega, mille tulemusena võidakse määrata rahatrahve järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 IV peatüki artikli 14 kohaselt.

2. Eelkõige on ärakuulamise eest vastutaval ametnikul järgmised ülesanded, kui artikli 3 lõikest 7 ei tulene teisiti:

a) ettevõtjad või ettevõtjate ühendused võivad paluda, et ärakuulamise eest vastutav ametnik uuriks väiteid, mille kohaselt kehtib dokumendi suhtes, mis on järelevalveameti poolt nõutav järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artiklite 18, 20 või 21 alusel antud volituste teostamisel, järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 IV peatüki artikli 13 kohaste kontrollide raames või seoses uurimismeetmetega selliste menetluste raames, mille tulemusel võidakse järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 IV peatüki artikli 14 alusel määrata rahatrahv, ning mida järelevalveametile ei esitatud, kutsesaladuse kaitsmise kohustus Euroopa Liidu Kohtu ja EFTA kohtu praktika tähenduses. Ärakuulamise eest vastutav ametnik võib küsimuse läbi vaadata üksnes juhul, kui väite esitanud ettevõtja või ettevõtjate ühendus nõustub, et ärakuulamise eest vastutav ametnik tutvub teabega, mille suhtes kehtib väite kohaselt kutsesaladuse kaitsmise kohustus, ning seonduvate dokumentidega, mida ärakuulamise eest vastutav ametnik peab läbivaatamiseks vajalikuks. Avaldamata võimalikku konfidentsiaalset teavet, edastab ärakuulamise eest vastutav ametnik konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktorile ning asjaomasele ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele oma esialgse seisukoha ning võib astuda asjakohaseid samme mõlemale poolele vastuvõetava lahenduse leidmiseks. Kui lahendust ei leita, võib ärakuulamise eest vastutav ametnik koostada pädevale kolleegiumi liikmele põhjendatud soovitusi, avaldamata seejuures dokumendi võimalikku konfidentsiaalset sisu. Taotluse esitanud isik saab kõnealuse soovitusi koopia;

b) kui järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artikli 18 lõike 2 kohase teabenõude adressaat keeldub sellises teabenõudes esitatud küsimusele vastamast, kasutades õigust mitte anda ütlusi iseenda vastu, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Kohtu ja EFTA kohtu praktikaga, võib ta piisavalt aegsasti pärast teabenõude saamist edastada küsimuse ärakuulamise eest vastutavale ametnikule. Asjakohastel juhtudel ja võttes arvesse vajadust vältida põhjendamatuid viivitusi menetluses, võib ärakuulamise eest vastutav ametnik esitada põhjendatud soovitusi selle kohta, kas õigus mitte anda ütlusi iseenda vastu on kohaldatav, ning teavitada konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktorit tehtud järeldustest, mida tuleb seejärel võtta arvesse kõigi järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artikli 18 lõike 3 kohaste otsuste tegemisel. Teabenõude adressaadile antakse põhjendatud soovitusi koopia;

- c) kui järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artikli 18 lõike 3 kohase teabe taotlemise otsuse adressaat leiab, et talle vastamiseks antud tähtaeg on liiga lühike, võib ta edastada küsimuse ärakuulamise eest vastutavale ametnikule piisavalt aegsasti enne algselt määratud tähtaja möödumist. Ärakuulamise eest vastutav ametnik teeb otsuse selle kohta, kas tähtaega tuleks pikendada, võttes arvesse teabenõude pikkust ja keerukust ning uurimise nõudeid;
- d) ettevõtjatel või ettevõtjate ühendustel, kelle suhtes komisjon rakendab uurimismeedet järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki V osa alusel, on õigus saada teavet oma menetlusliku seisundi kohta, eelkõige selle kohta, kas nende suhtes viiakse läbi uurimist, ning kui see on nii, siis kõnealuse uurimise sisu ja eesmärgi kohta. Kui selline ettevõtja või ettevõtjate ühendus leiab, et konkurentsi ja riigiabi direktoraat ei ole teda tema menetluslikust seisundist nõuetekohaselt teavitanud, võib ta saata küsimuse lahendamiseks ärakuulamise eest vastutavale ametnikule. Ärakuulamise eest vastutav ametnik teeb otsuse, millest konkurentsi ja riigiabi direktoraat teavitab seda ettevõtjat või ettevõtjate ühendust, kes esitas taotluse oma menetlusliku seisundi kohta. Kõnealune otsus edastatakse taotluse esitanud ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele.

3. PEATÜKK

ÄRAKUULAMISTAOTLUSED

Artikkel 5

Huvitatud kolmandad isikud

1. Muud kui järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatüki artiklites 5 ja 11 nimetatud isikud ja kolmandad isikud järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 V peatüki artikli 11 tähenduses esitavad ärakuulamistaotlused kooskõlas järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatüki artikli 13 lõikega 1 ning järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 V peatüki artikliga 16. Taotlused esitatakse kirjalikult ning nendes selgitatakse taotluse esitaja huvi menetluse tulemuse vastu.

2. Ärakuulamise eest vastutav ametnik otsustab kolmandate isikute ärakuulamise üle pärast konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktoriga konsulteerimist. Kui ärakuulamise eest vastutav ametnik hindab, kas kolmandal isikul on piisav huvi, võtab ta arvesse, kas ja mil määral ja kas piisavalt mõjutab konkurentsimenetluse raames uuritav tegevus taotlejat või kas taotleja vastab järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 IV peatüki artikli 18 lõike 4 tingimustele.

3. Kui ärakuulamise eest vastutav ametnik leiab, et taotluse esitajal ei ole piisavat huvi, et olla ära kuulatud, teatab ta taotluse esitajale kirjalikult oma seisukoha põhjenduse. Määratakse kindlaks tähtaeg, mille jooksul võib taotluse esitaja esitada kirjalikult oma seisukohad. Kui taotluse esitaja esitab oma kirjalikud seisukohad ärakuulamise eest vastutava ametniku määratud tähtaja jooksul ning kirjalikult esitatud teabe alusel ei jõuta teistsugusele järeldusele, koostatakse selle kohta põhjendatud otsus, mis tehakse taotluse esitajale teatavaks.

4. Ärakuulamise eest vastutav ametnik teatab konkurentsimenetluse osalistele alates menetluse algatamisest järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artikli 11 lõike 6 alusel või järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 IV peatüki artikli 6 lõike 1 punkti c alusel ärakuulataivate huvitatud kolmandate isikute nimed, välja arvatud juhul, kui selline avaldamine kahjustaks tõsiselt isikut või ettevõtjat.

Artikkel 6

Õigus olla ära kuulatud; kaebuse esitajate ja kolmandate isikute osalemine suulisel ärakuulamisel

1. Kui isikud, kellele järelevalveamet on adresseerinud vastuväited, või muud asjaomased osalised esitavad sellekohase taotluse, viib ärakuulamise eest vastutav ametnik läbi suulise ärakuulamise, et kõnealused isikud saaksid oma kirjalikult esitatud teavet veelgi selgitada.

2. Kui see on asjakohane, võib ärakuulamise eest vastutav ametnik pärast konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktoriga konsulteerimist otsustada anda kaebuse esitajatele ja huvitatud kolmandatele isikutele artikli 5 tähenduses võimaluse väljendada oma seisukohti suulisel ärakuulamisel, kus kuulatakse ära isikud, kellele esitati vastuväited, eeldusel et nad taotleavad seda oma kirjalikes märkustes. Ärakuulamise eest vastutav ametnik võib samuti kutsuda kolmandate riikide konkurentsiasutuste esindajaid osalema suulisel ärakuulamisel vaatlajatena.

4. PEATÜKK

JURDEPÄÄS TOIMIKULE, KONFIDENTSIAALSUS JA ÄRISALADUSED

Artikkel 7

Juurdepääs toimikule ning juurdepääs dokumentidele ja teabele

1. Kui isikul, kes on kasutanud oma õigust saada juurdepääs toimikule, on alust arvata, et järelevalveameti valduses on dokumendid, mida ei ole talle avaldatud, ning et need dokumendid on vajalikud ärakuulamisõiguse nõuetekohaseks kasutamiseks, võib ta esitada ärakuulamise eest vastutavale ametnikule põhjendatud taotluse saada juurdepääs nendele dokumentidele, kui artikli 3 lõikest 7 ei tulene teisiti.

2. Kui artikli 3 lõikest 7 ei tulene teisiti, võivad muud asjaomased osalised, kaebuse esitajad ja huvitatud kolmandad isikud artikli 5 tähenduses esitada ärakuulamise eest vastutavale ametnikule põhjendatud taotluse, kui tegemist on järgmiste isikutega:

- a) muud asjaomased osalised, kellel on alust arvata, et neile ei ole teatatud teatist esitavatele osalistele adresseeritud vastuväidetest vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 V peatüki artikli 13 lõikele 2;

- b) kaebuse esitaja, kellele järelevalveamet on teatanud oma kavatsusest lükata kaebus tagasi järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatüki artikli 7 lõike 1 alusel ning kellel on alust arvata, et järelevalveameti valduses on dokumendid, mida ei ole talle avaldatud, ning et need dokumendid on vajalikud tema järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatüki artikli 8 lõike 1 kohaste õiguste tõhusaks kasutamiseks;
- c) kaebuse esitaja, kes leiab, et ta ei ole saanud vastuväidete mittekonfidentsiaalset versiooni vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatüki artikli 6 lõikele 1 või et vastuväidete mittekonfidentsiaalne versioon ei ole koostatud sellisel viisil, mis võimaldaks tal tõhusalt kasutada oma õigusi, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse kokkuleppemenetlust;
- d) huvitatud kolmas isik käesoleva otsuse artikli 5 tähenduses, kellel on alust arvata, et teda ei ole teavitatud menetluse olemusest ja sisust vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatüki artikli 13 lõikele 1 ning järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 V peatüki artikli 16 lõikele 1. Sama kehtib kaebuse esitaja kohta sellise juhtumi puhul, mille raames kohaldatakse kokkuleppemenetlust, kui kaebuse esitajal on alust arvata, et teda ei ole teavitatud menetluse olemusest ja sisust vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatüki artikli 6 lõikele 1.
3. Ärakuulamise eest vastutav ametnik teeb põhjendatud otsuse talle lõigete 1 või 2 alusel adresseeritud taotluse kohta ning edastab selle otsuse taotluse esitanud isikule ja teistele menetlusega seotud isikutele.

Artikkel 8

Ärisaladused ja muu konfidentsiaalne teave

1. Kui järelevalveamet kavatseb avalikustada teavet, mis võib kujutada endast mis tahes ettevõtja või isiku ärisaladust või muud konfidentsiaalset teavet, teatab konkurentsi ja riigiabi direktoraat asjaomasele ettevõtjale või isikule kirjalikult sellisest kavatsusest ning esitab põhjused. Määratakse tähtaeg, mille jooksul võib asjaomane ettevõtja või isik esitada kirjalikke märkusi.
2. Kui asjaomane ettevõtja või isik ei nõustu teabe avalikustamisega, võib ta edastada küsimuse ärakuulamise eest vastutavale ametnikule. Kui ärakuulamise eest vastutav ametnik leiab, et teavet võib avalikustada, sest see ei kujuta endast ärisaladust või muud konfidentsiaalset teavet või kui sellise teabe avalikustamiseks on ülekaalukas huvi, siis koostatakse selle kohta põhjendatud otsus, mis tehakse asjaomasele ettevõtjale või isikule teatavaks. Otsuses määratakse kindlaks tähtaeg, pärast mida teave avalikustatakse. See tähtaeg ei tohi olla lühem kui üks nädal alates teatamise kuupäevast.

3. Esimest ja teist lõiget kohaldatakse vajalike muudatustega teabe avalikustamise suhtes *Euroopa Liidu Teatajas* ja selle EMP kaasandes.

4. Kui see on asjakohane selleks, et tasakaalustada isikute kaitseõiguste tõhusat kasutamist ja õigustatud huvi tagada andmete konfidentsiaalsus, võib ärakuulamise eest vastutav ametnik otsustada, et toimiku need osad, mis on hädavajalikud isiku kaitseõiguste tõhusaks kasutamiseks, tehakse juurdepääsu taotlevale isikule kättesaadavaks piiratud viisil, kusjuures avaldamise üksikasjad määrab kindlaks ärakuulamise eest vastutav ametnik.

5. PEATÜKK

TÄHTAEGADE PIKENDAMINE

Artikkel 9

Tähtaja pikendamise taotlused

1. Kui vastuväidete adressaat leiab, et vastuväidetele vastamiseks antud tähtaeg on liiga lühike, võib ta taotleda selle tähtaja pikendamist, esitades selleks konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktorile põhjendatud taotluse. Sellise taotluse peab esitama piisavalt aegsasti enne algse tähtaja möödumist EMP lepingu artiklite 53 ja 54 kohaste menetluste puhul ning vähemalt viis tööpäeva enne algse tähtaja möödumist EMP lepingu artikli 57 kohaste menetluste puhul. Sellise taotluse rahuldamata jätmise korral või kui vastuväidete adressaat, kes taotleb tähtaja pikendamist, ei nõustu antud pikenduse kestusega, võib see adressaat enne algse tähtaja möödumist edastada küsimuse läbivaatamiseks ärakuulamise eest vastutavale ametnikule. Pärast konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktori seisukohtade ärakuulamist otsustab ärakuulamise eest vastutav ametnik, kas tähtaja pikendamine on vajalik, et vastuväidete adressaadil oleks võimalik tõhusalt kasutada oma õigust olla ära kuulatud, võttes samuti arvesse vajadust vältida põhjendamatu viivitusi menetluses. EMP lepingu artiklite 53 ja 54 kohaste menetluste puhul võtab ärakuulamise eest vastutav ametnik muu hulgas arvesse järgmisi aspekte:

- a) toimiku maht ja keerukus;
- b) kas vastuväidete adressaadil, kes tähtaja pikendamist taotleb, on olnud varem juurdepääsu teabele;
- c) mis tahes muud objektiivsed takistused, millega taotlust esitav vastuväidete adressaat võib oma seisukohtade esitamisel kokku puutuda.

Esimese lõigu punkti a hindamisel võib arvesse võtta rikkumiste arvu, rikkumise väidetavat kestust, dokumentide mahtu ning arvu ja/või eksperdihinnangute mahtu ja keerukust.

2. Kui muud asjaomased osalised, kaebuse esitaja või huvitatud kolmas isik artikli 5 tähenduses leiab, et talle seisukohtade esitamiseks antud tähtaeg on liiga lühike, võib ta taotleda kõnealuse tähtaja pikendamist, esitades selleks konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktorile põhjendatud taotluse piisavalt aegsasti enne algse tähtaja möödumist. Sellise taotluse rahuldamata jätmise korral või kui muu asjaomane osaline, kaebuse esitaja või huvitatud kolmas isik ei nõustu selle otsusega, võib ta edastada küsimuse läbivaatamiseks ärakuulamise eest vastutavale ametnikule. Pärast konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktori seisukohtade ärakuulamist otsustab ärakuulamise eest vastutav ametnik, kas tähtaega tuleks pikendada.

6. PEATÜKK

SUULINE ÄRAKUULAMINE

Artikkel 10

Korraldus ja eesmärk

1. Ärakuulamise eest vastutav ametnik korraldab ja viib läbi ärakuulamise, nagu on ette nähtud EMP lepingu artiklite 53, 54 ja 57 rakendussätetega.
2. Suulise ärakuulamise viib ärakuulamise eest vastutav ametnik läbi täiesti sõltumatult.
3. Ärakuulamise eest vastutav ametnik tagab ärakuulamise nõuetekohase läbiviimise ning aitab kaasa ärakuulamise ja selle põhjal tehtud otsuste objektiivsusele.
4. Ärakuulamise eest vastutav ametnik tagab, et suulisel ärakuulamisel antakse vastuväidete adressaatidele, muudele asjaomastele osalistele ning samuti kaebuse esitajatele ja huvitatud kolmandatele isikutele artikli 5 tähenduses, kes on lubatud suulisele ärakuulamisele, piisav võimalus esitada oma seisukohad järelevalveameti esialgsete järelduste kohta.

Artikkel 11

Suulise ärakuulamise ettevalmistamine

1. Ärakuulamise eest vastutav ametnik vastutab suulise ärakuulamise ettevalmistamise eest ning võtab sellega seoses asjakohaseid meetmeid. Suulise ärakuulamise nõuetekohase ettevalmistamise tagamiseks võib ärakuulamise eest vastutav ametnik pärast konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktoriga konsulteerimist esitada ärakuulamisele kutsutud isikutele enne ärakuulamist loetelu küsimustest, mille kohta neil palutakse oma seisukohad esitada. Ärakuulamise eest vastutav ametnik võib samuti teha ärakuulamisele kutsutud isikutele teatavaks arutelu põhivaldkonnad, võttes eelkõige arvesse fakte ja küsimusi, mida suulist ärakuulamist taotlenud vastuväidete adressaadid soovivad tõstatada.
2. Selleks võib ärakuulamise eest vastutav ametnik pärast konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktoriga konsulteerimist korraldada ärakuulamisele kutsutud isikute ja vajaduse korral asjaomaste järelevalveameti direktoraatidega ärakuulamist ettevalmistava koostamise.

3. Ärakuulamise eest vastutav ametnik võib paluda, et ärakuulamisele kutsutud isikud teavitaksid teda eelnevalt kirjalikult oma seisukohtade põhisisust.

4. Ärakuulamise eest vastutav ametnik võib määrata kõigile suulisele ärakuulamisele kutsutud isikutele tähtaja, mille jooksul nad peavad esitama neid ärakuulamisel esindavate isikute nimekirja. Ärakuulamise eest vastutav ametnik teeb selle nimekirja kättesaadavaks kõigile suulisele ärakuulamisele kutsutud isikutele piisavalt aegsasti enne ärakuulamise toimumise kuupäeva.

Artikkel 12

Toimumise aeg ja läbiviimine

1. Pärast konsulteerimist konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktoriga määrab ärakuulamise eest vastutav ametnik kindlaks ärakuulamise kuupäeva, kestuse ja koha. Kui taotletakse ärakuulamise edasilükkamist, otsustab ärakuulamise eest vastutav ametnik, kas seda lubada või mitte.
2. Ärakuulamise eest vastutav ametnik otsustab, kas ärakuulamise ajal võib lubada uute dokumentide esitamist ning millised isikud tuleks iga osaleja nimel ära kuulata.
3. Ärakuulamise eest vastutav ametnik võib lubada isikutele, kellele vastuväited on adresseeritud, muudel asjaomastel osalistel, kaebuse esitajatel, teistel ärakuulamisele kutsutud isikutele, järelevalveasutuse direktoraatidel ja EMP riikide ametiasutustel esitada ärakuulamise ajal küsimusi. Kui erandjuhul ei ole küsimusele võimalik suulise ärakuulamise ajal täielikult või osaliselt vastata, võib ärakuulamise eest vastutav ametnik lubada vastata küsimusele kindlaksmääratud tähtaja jooksul kirjalikult. Sellised kirjalikud vastused saadetakse kõigile suulisel ärakuulamisel osalenutele, välja arvatud juhul, kui ärakuulamise eest vastutav ametnik otsustab teisiti, et kaitsta vastuväidete adressaadi kaitseõigusi või mis tahes isiku ärisaladusi või muud konfidentsiaalset teavet.
4. Ärakuulamisõiguse tagamiseks võib ärakuulamise eest vastutav ametnik pärast konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktoriga konsulteerimist anda asjaomastele isikutele, muudele asjaomastele osalistele, kaebuse esitajatele või huvitatud kolmandatele isikutele artikli 5 tähenduses võimaluse esitada pärast suulist ärakuulamist täiendavaid kirjalikke märkusi. Ärakuulamise eest vastutav ametnik määrab kindlaks tähtaja selliste märkuste esitamiseks. Järelevalveamet ei ole kohustatud arvesse võtma kirjalikke märkusi, mis saabuvad pärast kõnealust kuupäeva.

Artikkel 13

Ärisaladuste ja teabe konfidentsiaalsuse kaitsmine suulise ärakuulamise ajal

Iga isik kuulatakse tavaliselt ära kõigi teiste suulisele ärakuulamisele kutsutud isikute juuresolekul. Ärakuulamise eest vastutav ametnik võib samuti otsustada kuulata isikud ära eraldi kinnisel istungil, võttes arvesse nende seaduslikku huvi kaitsta oma ärisaladusi ja muud konfidentsiaalset teavet.

7. PEATÜKK

VAHEARUANNE NING ÕIGUS ESITADA TÄHELEPANEKUID

Artikkel 14

Vahearuanne ja tähelepanekud

1. Ära kuulamise eest vastutav ametnik esitab pädevale kolleegiumi liikmele vahearuanne ära kuulamise kohta ning järeldused, millele ta jõudis ära kuulamisõiguse tõhusa kasutamise kohta. Selles aruandes esitatud tähelepanekud käsitlevad menetluslikke küsimusi, sealhulgas järgmist:

- a) dokumentide avalikustamine ja toimikule juurdepääs;
- b) vastuväidetele vastamise tähtsajad;
- c) ära kuulamisõiguse järgimine;
- d) suulise ära kuulamise nõuetekohane läbiviimine.

Aruande koopia antakse konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktorile ja järelevalveameti õigus- ja välisasjade direktoraadile.

2. Lisaks lõikes 1 osutatud aruandele ja sellest eraldi võib ära kuulamise eest vastutav ametnik esitada tähelepanekuid menetluse edasise käigu ja erapooletuse kohta. Seda tehes püüab ära kuulamise eest vastutav ametnik eelkõige tagada, et järelevalveameti otsuste eelnõude koostamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse kõiki asjakohaseid fakte, olenemata sellest, kas need on asjaomaste isikute jaoks soodsad või ebasoodsad, sealhulgas mis tahes rikkumise raskusastme ja kestusega seotud faktilisi asjaolusid. Sellised tähelepanekud võivad muu hulgas olla seotud vajadusega täiendada teabe, teatavate vastuväidete tagasivõtmise ja täiendavate vastuväidete esitamise järele või soovitud täiendavate uurimismeetmete võtmise kohta vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokollile nr 4 II peatüki V osale.

Sellistest tähelepanekutest teavitatakse konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktorit ja järelevalveameti õigus- ja välisasjade direktoraati.

8. PEATÜKK

KOHUSTUSED JA KOKKULEPPED

Artikkel 15

Kohustused ja kokkulepped

1. Menetlusosalised, kes teevad järelevalve- ja kohtulepingu protokollile nr 4 II peatüki artikli 9 kohaselt ettepaneku kohustuste võtmiseks, et lahendada järelevalveameti esialgses hinnangus tõstatatud küsimused, võivad vastavalt artiklile 9 pöörduda menetluse mis tahes etapis ära kuulamise eest vastutava ametniku poole, et tagada oma menetlusõiguste tõhus kasutamine.

2. Kartellijuhtumit käsitleva menetluse osalised, kes kasutavad kokkuleppemenetlust vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokollile nr 4 III peatüki artiklile 10a, võivad kokkuleppemenetluse jooksul pöörduda kokkuleppemenetluse mis tahes etapis ära kuulamise eest vastutava ametniku poole, et tagada oma menetlusõiguste tõhus kasutamine.

9. PEATÜKK

LÕPPARUANNE

Artikkel 16

Sisu ja edastamine enne otsuse vastuvõtmist

1. Ära kuulamise eest vastutav ametnik koostab käsitlevas juhtumis nõuandekomiteele esitatava otsuse eelnõu alusel kirjaliku lõpparuande, mis käsitleb menetlusõiguste tõhusa kasutamise tagamist menetluse mis tahes etapis, nagu on osutatud artikli 14 lõikes 1. Kõnealuses aruandes võetakse samuti arvesse seda, kas otsuse eelnõus käsitletakse ainult vastuväiteid, mille suhtes on isikutele antud võimalus esitada oma seisukohad.

2. Lõpparuanne esitatakse pädevale kolleegiumi liikmele, konkurentsi ja riigiabi direktoraadi direktorile ja järelevalveameti õigus- ja välisasjade direktoraadile. See edastatakse EMP EFTA riikide pädevatele asutustele ja kooskõlas EMP lepingu protokollile nr 23 koostöösätetega Euroopa Komisjonile.

Artikkel 17

Esitamine järelevalveametile ja avaldamine

1. Ära kuulamise eest vastutava ametniku lõpparuanne esitatakse järelevalveametile koos talle esitatud otsuse eelnõuga; sellega tagatakse, et kui järelevalveamet teeb üksikjuhtumi kohta otsuse, on tal olemas kogu asjakohane teave menetluse käigu kohta ning selle kohta, et kogu menetluse jooksul oli tagatud menetlusõiguste tõhus kasutamine.

2. Võttes arvesse otsuse eelnõusse tehtavaid mis tahes muudatusi, võib ära kuulamise eest vastutav ametnik muuta lõpparuannet enne, kui järelevalveamet otsuse vastu võtab.

3. Järelevalveamet edastab ära kuulamise eest vastutava ametniku lõpparuande koos otsusega otsuse adressaatidele. Järelevalveamet avaldab ära kuulamise eest vastutava ametniku lõpparuande koos otsusega Euroopa Liidu Teatajas ja selle EMP kaasandes, võttes arvesse ettevõtjate õigustatud huvi oma ärisaladuste kaitsmisel.

10. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 18

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

1. 30. oktoobri 2002. aasta otsus nr 177/02/COL ja 17. detsembri 2008. aasta otsus nr 792/08/COL tunnistatakse kehtetuks.

2. Otsuse nr 177/02/COL ja/või 17. detsembri 2008. aasta otsuse nr 792/08/COL alusel juba tehtud menetluslikud toimingud jäävad jõusse. Enne käesoleva otsuse jõustumist võetud uurimismeetmete puhul võib ärakuulamise eest vastutav ametnik keelduda volituste kasutamisest vastavalt artiklile 4.

Juhul kui menetlus algatati järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatüki artikli 11 lõike 6 või järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 IV peatüki artikli 6 lõike 1 punkti c kohaselt enne käesoleva otsuse jõustumist, ei hõlma käesoleva otsuse artikliga 14 ettenähtud vahearuanne ja artikliga 16 ettenähtud lõpparuanne uurimisetappi, välja arvatud juhul, kui ärakuulamise eest vastutav isik teeb vastupidise otsuse.

Artikkel 19

Jõustumine

Käesolev otsus on autentne inglise keeles ja jõustub selle vastuvõtmise päeval. Otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja selle EMP kaasandes.

Artikkel 20

EFTA riike teavitatakse, edastades neile käesoleva otsuse koopia.

Artikkel 21

Euroopa Komisjoni teavitatakse, edastades talle käesoleva otsuse koopia.

Brüssel, 29. november 2012

EFTA järelevalveameti nimel

Oda Helen SLETNES
eesistuja

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON
kolleegiumi liige